

T.C.

ANKARA VALİLİĞİ

İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ

ANKARA İLİ

**TARIMSAL
YATIRIM REHBERİ**

OCAK -2015

GENEL BİLGİLER

İl Nüfusu	: 5.045.083 Kişi
Toplam Yüzölçümü	: 2.543.700 ha
Toplam Tarım Alanı	: 1.233.043 ha
ÇKS'ye kayıtlı Çiftçi Sayısı	: 46.087 Kişi
ÇKS'ye kayıtlı Arazi Varlığı (2013)	: 577.332,13 ha

ARAZİ VARLIĞI DAĞILIMI

	Yüzölçümü (ha)	Oranları (%)
Tarım Alanı	1.233.043	48
Çayır-Mera Alanı	411.014,00	16
Ormanlık ve Diğer Alanlar	926.543,40	36
TOPLAM	2.543.700	100

TARIM ALANLARININ DAĞILIMI

Kullanılış Şekli	Alan (Ha)	Tarım Alanları İçindeki Oranı (%)
Tarla Arazisi	842.659	68
Nadas	318.540	26
Sebze bahçeleri	36.587,9	3
Meyvecilik	16.854,7	1,5
Tarıma Elverişli Kullanılmayan Alan	18.400,9	1,5
TOPLAM	1.233.043	100

- Tarım arazilerimizin %8,6'i sulanmaktadır.
- Tarım arazilerimizin %91,4'lik bir kısımda ise kuru tarım yapılmaktadır.

A-BİTKİSEL ÜRETİM

TARLA ÜRÜNLERİ VERİLERİ

	Ürün Adı (ilk 5 ürün)	2002 üretim (ton)	2014 üretim (ton)
1	Buğday	1.200.000	*1.051.495
2	Arpa	743.000	*486.610
3	Şekerpancarı	609.000	*483.983
4	Ayçiçeği	18.000	37.637
5	Aspir	-	35.584

* 2014 yılının kurak geçmesinden dolayı üretim düşmüştür.

MEYVECİLİK VERİLERİ

	Meyve Türü (ilk 5 ürün)	2002 üretim (ton)	2014 üretim (ton)
1	Üzüm	18.000	46.699
2	Elma	31.000	*28.497
3	Vişne	15.000	18.901
4	Armut	22.000	*14.330
5	Kiraz	5.000	6.065

SEBZE ÜRETİM VERİLERİ

	Ürün Adı (ilk 5 ürün)	2002 üretim (ton)	2014 üretim (ton)
1	Soğan (Kuru)	315.000	412.700
2	Kavun	23.000	184.933
3	Domates	170.000	*145.149
4	Havuç	109.000	131.400
5	Karpuz	96.000	115.993

* 2014 yılının kurak geçmesinden dolayı üretim düşmüştür.

ANKARA'NIN TÜRKİYE ÜRETİMİNDE İLK ÜÇE GİRDİĞİ ÜRÜNLER-(2013)

	ÜRÜN	TÜRKİYE ÜRETİM MİKTARI (ton)	ANKARA ÜRETİM MİKTARI (ton)	ÜRETİM ORANI %	TÜRKİYE SIRALAMASINDAKİ YERİ
1	Tiftik	260.229	149.306	58	1
2	Aspir	45.000	24.876	55	1
3	Balkabağı	95.076	11.498	12	1
4	Marul (aysberg)	64.625	35.721	55	1
5	Kavun	1.699.550	196.295	12	1
6	Soğan taze	153.478	18.454	12	1
7	Soğan kuru	1.904.846	427.971	22	1
8	Kimyon	17.050	10.239	60	1
1	Ayçiçeği çerezlik	143.000	22.200	16	2
2	Ispanak	220.274	26.268	12	2
3	Havuç	569.855	131.800	23	2
4	Mercimek yeşil	22.000	2.789	13	2
5	Vişne	179.752	28.183	16	2
6	Arpa	7.871.618	683.764	9	2
1	Fiğ (dane)	114.218	17.333	15	3
2	Marul (göbekli)	212.189	23.133	11	3
3	Kabak sakız	293.709	26.312	9	3
4	Yulaf (dane)	235.000	20.447	9	3
5	Armut	461.826	17.749	4	3

B-HAYVAN VARLIĞI

BÜYÜKBAŞ HAYVAN SAYILARI

Büyükbaş Sayısı	2002 (Baş)	2014 (Baş)
Sığır (Kültür)	35.648	105.299
Sığır (Melez)	84.043	160.836
Sığır (Yerli)	103.052	60.053
Sığır Toplam	222.743	326.188
Manda	870	1.079
Toplam	223.613	327.267

KÜÇÜKBAŞ HAYVAN SAYILARI

Küçükbaş Sayısı	2002 (Baş)	2014 (Baş)
Koyun (Merinos)	120.301	376.480
Koyun (Yerli)	376.138	440.500
Keçi (Kıl)	26.933	57.131
Keçi (Tiftik)	88.821	107.028
Toplam	612.193	981.139

ÖNEMLİ HAYVANSAL ÜRÜNLERİN ÜRETİMİNDEKİ PAYI (2014)

Ürün	Türkiye (ton)	Ankara (ton)	Ankara'nın Payı (%)
Kırmızı Et	996.125	30.840	3,1
Beyaz Et	1.758.363	26.272	1,5
Süt	18.223.712	246.774	1,4
Bal	94.694	581	0,6
Yumurta	16.496.751	753.864	4,6

HAYVANCILIK İŞLETMELERİ

İŞLETME	İŞLETME SAYISI
ET VE ET ÜRÜNLERİ İŞLEME TESİSİ	111
SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ İŞLEME TESİSİ	33
KIRMIZI ET KOMBİNASI	13
BALIK ÜRETİM TESİSİ	3
KANATLI KOMBİNASI	2
BALIKÇILIK ÜRÜNLERİ TESİSİ	55

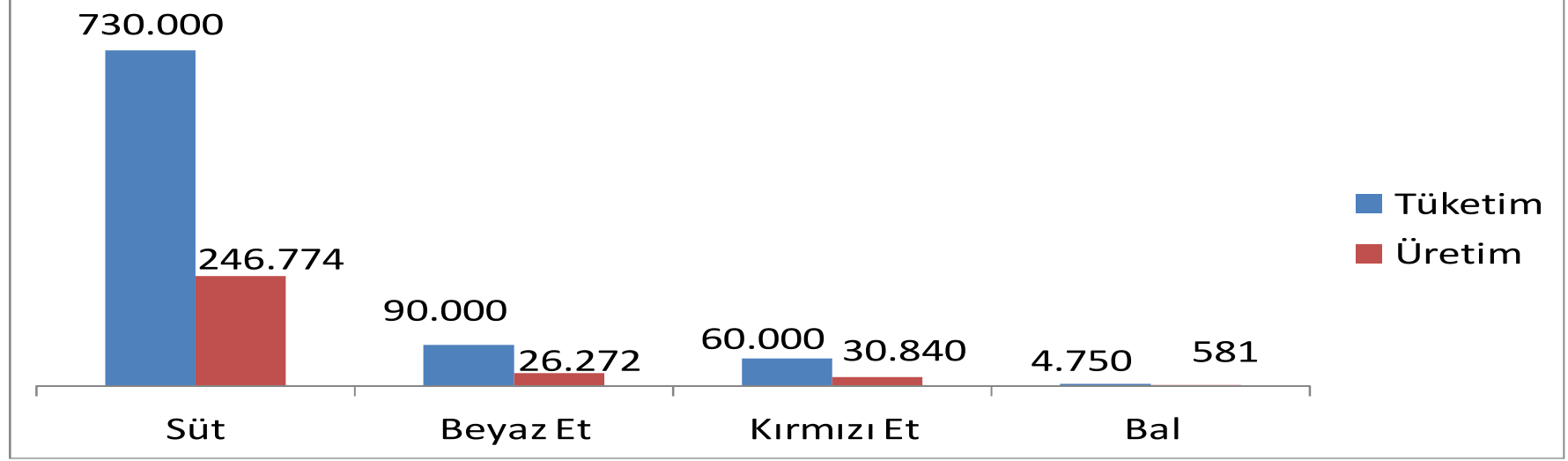
BÜYÜKBAŞ HAYVANCILIK İŞLETMELERİ

İşletme Grupları (Baş)		1-5	6-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-100	101-200	201-500	500+	TOPLAM
İşletme Sayısı	Adet	7.642	4.324	4.257	1.988	1.127	742	1.281	482	150	38	22.031
	Oran %	35	19	19	9	5	3	6	2	0,7	0,2	100

KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK İŞLETMELERİ

İşletme Grupları (Baş)		0-25	26-50	51-100	101-200	201-300	301-400	401-500	501+	TOPLAM
İşletme Sayısı	Adet	1.251	1.003	1.191	1.882	1.139	673	424	1.415	8.978
	Oran %	14	11	13	21	13	8	5	15	100

GIDA ÜRETİM-TÜKETİM KARŞILAMA ORANI

GIDA CİNSİ	Yıllık Ortalama Tüketim(ton)	Yıllık Ortalama Üretim(ton)	Üretimin Tüketime Oranı
Kırmızı Et	60.000	30.840	% 52
Süt	730.000	246.774	% 33
Beyaz Et	90.000	26.272	% 30
Bal	4.750	581	% 12

TARIMSAL YATIRIM POTANSİYELİ

ANKARA'DA TARIMA YATIRIM YAPMAK İÇİN NEDENLER?

- **Ülkemizin başkenti, 2. büyük şehri, önemli bir ticaret merkezi olması ile coğrafi konumu nedeniyle üretilen tarım ürünlerinin işlenmesine ve pazarlanmasına imkan sağlaması,**
 - **Türkiye genelinde kırmızı et üretimine önemli katkıları olan büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin ekolojik açıdan uygun olması,**
 - **İlin orta Anadolu'nun kuzeybatısında bulunan Kızılırmak ve Sakarya nehirlerinin kollarının oluşturduğu ovalarla kaplı olması,**
 - **Nallıhan, Beypazarı, Ayaş, Kalecik ilçelerinin mikroklima özelliği sebebi ile ürün çeşitliliğine elverişli olması,**
 - **Tarıma dayalı sanayi, bilişim, savunma sanayi, sağlık teknolojileri ve iş ve inşaat makinaları anahtar endüstrileri olması,**
 - **Tarımda markalaşma potansiyeli olması(Beypazarı Havucu, Ayaş Domatesi ve Dutu, Kalecik Karası Üzümü, Kazan Kavunu vb.)**
-

ANKARA'DA TARIMA YATIRIM YAPMAK İÇİN NEDENLER ?

- **Ülke, hububat sektörünün yön kazandığı Polatlı Ticaret Borsasının bulunması ve İl'de ilk lisanslı depoculuğun başlamış olması.**
 - **Meyve, sebze, hububat, soğan gibi tarım ürünlerinin geniş alanlarda yetiştiriliyor olması,**
 - **Büyük ve küçük sulama projeleri, barajları, göletleri ve sulanabilir arazi potansiyelleriyle tarımsal altyapısının güçlü olması,**
 - **Ayaş, Kızılcahamam, Beypazarı ve Haymana ilçelerinin jeotermal kaynakları bakımından zengin olması ve bu kaynakların tarıma entegrasyonunun sağlanmış olması, (özellikle seracılık için avantaj sağlıyor)**
 - **İlçelerin tarımsal, kültürel ve yöresel değerlerinin çeşitliliği ve çokluğu, (Beypazarı Kuruşu, Yaprağı, Eriştesi, Tarhanası, Kalecik Karası Üzümü, Ayaş Domatesi vb yerel ürünler)**
 - **Ekolojik açıdan organik tarım ve iyi tarım uygulamalarına elverişli olması.**
-

TARIM VE TARIMA DAYALI SANAYİ (Mevcut Durum) -(2014)

SEKTÖRÜN ADI	İşletme Sayısı
ONAY KAPSAMINDAKİ GIDA İŞLETMELERİ	
Et ve Et Ürünleri Üretimi	111
Süt ve Süt Ürünleri Üretimi	33
Yumurta ve Yumurta Ürünleri Üretimi	55
Balık ve Diğer Su Ürünleri Üretimi	3
ONAY KAPSAMINDAKİ TOPLAM -1-	202
KAYIT KAPSAMINDAKİ GIDA İŞLETMELERİ	
Meyve ve/veya Sebze İşleme	31
Alkollü İçecek Üretimi	12
Dondurulmuş Gıda Maddesi Üretimi	6
Bisküvi, Çikolata, Kakaolu vb. Ürünler Üretimi	16
Bal, Polen, Arı sütü ve Temel Petek Üretimi ve Ambalajlama	13
Çerez, Cips vb. Ürünler Üretimi	3
Dondurma ve Yenilebilir Buz Ürünleri Üretimi	159
Takviye Edici Gıdaların Üretimi	14
Özel Beslenme Amaçlı Gıda Maddesi üretimi	2
Tuz İşleme	14
Doğal veya Fabrikasyon olarak Kurutulmuş Gıda, Kuruyemiş İşleme	38
Entegre Fındık Fıstık vb Ürünler İşleme	1
İçecek Tozu Üretimi	4
Sıvı ve Katı Bitkisel Yağ Üretim	3
Şeker Üretimi (Paketleme Hariç)	6
Hazır Çorba Bulyon Puding Toz Karışımlar Mayonez Sos vb Üretimi	5

SEKTÖRÜN ADI	İşletme Sayısı
KAYIT KAPSAMINDAKİ GIDA İŞLETMELERİ	
Alkolsüz İçecek Üretimi	7
Hububat ve bakliyat üretimi	1
Yağhaneler ve Yağ Dolumu	3
Makarna İrmik Üretimi	4
Un üretimi	34
Ekmek ve ekmek çeşitleri üretimi	415
Unlu mamuller üretimi	941
Bulgur Üretimi	2
Şeker paketleme	13
Pasta, börek, hamur ve sütlü tatlılar gibi her türlü pastacılık ürünleri üretimi	649
Şekerleme üretimi	37
Tahin, helva ve pekmez üretimi	13
Hazır yemek, tabldot yemek üretimi	197
Fermente ve Salamura Ürün Üretimi	25
Baharat İşleme	14
Aromatik Sular ve Aromatik Yağ Üretimi	2
Buz Üretimi	5
Soğuk hava deposu ve/veya gıda nakliyesi	48
Meyve Sebze Paketleme Boylama Sarartma ve Mumlama	31
Yeniden ambalajlama	86
Gıda Katkı ve Aroma Maddeleri	7
Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler	69
Tasnif dışı gıdalar	57
KAYIT KAPSAMINDAKİ TOPLAM -2-	2987
ÜRETİM YERLERİ TOPLAMI (1+2)	3189

ANKARA'DA TARIMSAL YATIRIM İÇİN UYGUN SEKTÖR VE ALANLAR

SEKTÖR ADI	AÇIKLAMA
Lisanslı Depoculuk/Depoculuk	Konya'dan sonra Türkiye'nin ikinci büyük tahıl (buğday) ambarıdır. Bu nedenle lisanslı depoculuk hali hazırda ihtiyaç durumundadır. İlde kuru soğan, domates ve havuç gibi ürünlerin uygun koşullarda saklanması sağlanması ile ürünlerin değerinde pazarlanması sağlanacaktır.
Organik Tarım ve İyi Tarım	İlde son yıllarda organik tarım ve iyi tarım uygulamalarında artış gözlenmekte ve bu tür tarıma ilgi giderek artmaktadır. Özellikle bitkisel üretimde organik sebzeçilik önem kazanmakta olup; domates, biber, yeşil sebzeler örtü altı ve organik olarak yetiştirilmektedir.
Örtü Altı Çiçek Yetiştiriciliği	İlin Başkent ve Büyükşehir oluşu tören ve protokollerin fazlalığı, yoğun çiçek talebi de pazar konusunda avantaj sağlamaktadır. Ayrıca İlin küçük sanayisinde sera imalatı gibi yeni bir sanayi alanı oluşması sağlanacaktır.
Kalecik Karası Üzüm yetiştiriciliği	Kalecik Karası üzümü topoğrafik koşullar, iklim ve toprak yapısı itibarıyla Kalecik ilçesinde yoğunlukla yetiştirilmekte ve şarap fabrikalarına gönderilmektedir. İl için aranan bir ürün olduğundan geliştirilerek bu sektöre yapılacak yatırımlar karlı yatırımlardan biri haline gelecektir.
Ürün İşleme-Paketleme	İlin bazı ilçelerinde kuru soğan, çerezlik ayçiçeği, çerezlik kabak, ve salçalık domates ürünü yoğun olarak yetiştirilmektedir. Söz konusu ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve değişik formlarda satılabilmesi amacıyla tesisler kurulabilir.

ANKARA'DA TARIMSAL YATIRIM İÇİN UYGUN SEKTÖR VE ALANLAR

SEKTÖR ADI	AÇIKLAMA
Tavukçuluk	İlin büyük yerleşim yeri olması, iklim ve coğrafi yapının uygun olması nedeniyle bu sektörde gerek et gerekse yumurta üretimine yönelik yatırımlar ön plana çıkmaktadır.
Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği	İl genelinde 981.139 adet küçükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. İlde büyük meraların bulunması küçükbaş hayvan varlığını artırılmaya müsaittir.
Et Sığırcılığı	Uygun mera ve yem bitkisi üretim alanlarının mevcut olması, hayvancılık için uygun büyüklükte arazi varlığının olması ve işleme ve pazarlama sıkıntısının olmaması sektör için avantaj sağlamaktadır.
Gıda İşletmeleri	İlde nüfusun fazla olması, tüm bölgelere ulaşımın kolay olması ve yoğun olarak tarımsal ürün yetiştiriciliğinin yapılması sektörü cazip hale getirmektedir.
Et ve Süt Ürünleri İşleme Tesisi	Et, süt gibi hayvansal ürünlerin üretimi yoğun bir şekilde yapılmakta ve tüketim ve pazarlama konusunda sıkıntı yaşanmamaktadır.
Sebze Üretimi	İl özellikle balkabağı, marul, taze ve kuru soğan ve kimyon üretiminde Türkiye de ilk sırada, havuç ve ıspanak üretiminde ise ikinci sırada yer almaktadırlar.

TEŞVİK & DESTEKLER

1)-(KKYDP) KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARINI DESTEKLEME PROGRAMI

UYGULAYICI KURUM: **GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI**
A-EKONOMİK YATIRIMLAR

Destek Kapsamı	Kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak için, gerçek ve tüzel kişilerin ekonomik faaliyetlere yönelik yatırımlarının desteklenmesi amacıyla yapılması gereken hususları kapsar.		
	YATIRIM KONULARI	Yatırım Tutarı (TL)	Destek Oranı (%)
Ankara	➤ a) *Yaş meyve sebze tasnif, paketlenme ve depolama yatırımları hariç bitkisel ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması (BÜİ),	3.000.000	50
	➤ b) Hayvansal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması konusunda sadece ham derinin işlenmesi (HÜİ),	3.000.000	50
	➤ c) Soğuk hava deposu (SHD),	1.000.000	50
	➤ ç) Çelik silo (ÇES),	1.000.000	50
	➤ d) Hayvansal orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması (HOG),	2.000.000	50
	➤ e) Alternatif enerji kullanan yeni sera (SER),	3.000.000	50
	➤ f) Alternatif enerji üretim tesisleri (AEÜ)	3.000.000	50

B-BİREYSEL SULAMA MAKİNE VE EKİPMAN YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ

Destek Kapsamı	Kırsal alanda ekonomik ve sosyalgelişmeye katkı sağlamak için, belirlenmiş bireysel sulama makine ekipmanları alımlarını ve yerinde montajını desteklemek amacıyla yapılması gerekenlere ilişkin hususları kapsar.
Kimler Başvurabilir	Gerçek ve Tüzel Kişiler
Yatırım Konuları	<ul style="list-style-type: none">➤ Tarla içi damla sulama sistemi kurulması➤ Tarla içi yağmurlama sulama sistemi kurulması➤ Tarla içi mikro yağmurlama sulama sistemi kurulması➤ Lineer sistem yağmurlama sulama makinesi alınması➤ Center pivot sistem yağmurlama makinesi alınması,➤ Tamburlu sistem yağmurlama sulama makinesi alınması➤ Güneş enerjili sulama sistemleri kurulması
Yatırım Tutarı ve Destek Oranı	Hibeye Esas Yatırım Tutarı <ul style="list-style-type: none">➤ Gerçek kişiler için : 100.000 TL➤ Tüzel kişiler için : 200.000 TLHibe Desteği Oranı : %50

C-MAKİNE VE EKİPMAN ALIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI

DESTEK KAPSAMI	Bu Tebliğ, kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeye katkı sağlamak için çiftçilerin makine ve ekipman alimlerini ve yerinde montajını desteklemek amacıyla yapılması gereken usul ve esasları kapsar.
KİMLER BAŞVURABİLİR	Gerçek ve Tüzel Kişiler
DESTEKLENEN MAKİNE- EKİPMANLAR	Anıza doğrudan ekim makinesi Aricilik makine ve ekipmanı Balıkçı gemilerinde soğuk depo Balya makinesi Biçer bağlar Biçerdöver ürün hasasında kullanılan GPS ve dane ölçer Canlı balık nakil tankı Çayır biçme makinesi Çeltik fide dikim makinesi Çiftlik gübresi dağıtma makinesi Dal parçalama makinesi Diskli tirmik El traktörü Findik toplama makinesi File sisteminin kurulması Güneş kolektörü Mibzer <ul style="list-style-type: none">• Motorlu tirpan• Pamuk toplama makinesi• Pancar söküm makinesi• Patates söküm makinesi• Pülverizatör• Sap parçalama makinesi• Sap toplamalı saman makinesi• Silaj makinesi• Sıra arası çapa makinesi• Su ürünlerinde buzlama makinesi• Su ürünleri için kuluçka dolabı• Süt sağım ünitesi ve soğutma tankı• Tambur filtre• Taş toplama makinesi• Toprak frezesi• Yem hazırlama makinesi• Zeytin hasat makinesi
YATIRIM TUTARI VE DESTEK ORANI	Hibeye Esas Yatırım Miktarı; <ul style="list-style-type: none">➤ Gerçek Kişilerde : 50.000 TL➤ Tüzel kişilerde : 100.000 THibe Desteği Oranı : % 50

**(KKYDP) KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME PROGRAMI;
BU DESTEKLER İLE;**

A- Ekonomik Yatırımlar
kapsamında;
2006-2014 döneminde

- **103** tarımsal işletme kurulmuş olup,
- **23.656.559,36 TL** hibe verilerek,
- **1.432** fazla kişiye istihdam sağlanmıştır.

B- Makine-Ekipman Desteği
kapsamında;
2007-2014 döneminde

- **3.782** yeni makine-ekipmana,
- **17.071.573 TL** hibe verilmiştir.

C- Bireysel Sulama Yatırımlarında
2007-2014 döneminde

- **265** üreticiye,
- **3.198.188 TL** hibe verilmiştir..

2)-IPARD KAPSAMINDA VERİLEN AB HİBE DESTEKLER

UYGULAYICI KURUM: TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU (TKDK)

TEDBİRLER	ALT TEDBİRLER
101 TARIMSAL İŞLETMELERİN YENİDEN YAPILANDIRILMASI VE TOPLULUK STANDARTLARINA ULAŞTIRILMASINA YÖNELİK YATIRIMLAR	101-1 SÜT ÜRETEN TARIMSAL İŞLETMELERE YATIRIM 101-2 ET ÜRETEN TARIMSAL İŞLETMELERE YATIRIM
103 TARIM VE BALIKÇILIK ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASININ YENİDEN YAPILANDIRILMASI VE TOPLULUK STANDARTLARINA ULAŞTIRILMASINA YÖNELİK YATIRIMLAR	103-1 SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI 103-2 ET VE ET ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI 103-3 MEYVE VE SEBZELERİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI 103-4 SU ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI
302 KIRSAL EKONOMİK FAALİYETLERİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK YATIRIMLAR	302-1 ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ 302-2 YEREL ÜRÜNLER VE MİKRO İŞLETMELERİN GELİŞTİRİLMESİ 302-3 KIRSAL TURİZM 302-4 KÜLTÜR BALIKÇILIĞININ GELİŞTİRİLMESİ

DESTEKLEME KONULARI-1

TEDBİR ADI	Desteğe Esas Harcama Limitleri (En Az-en Fazla) (Avro)	Destek Oranı (%)
101-1 Süt üreten tarımsal işletmelere yatırım	15.000 - 1.000.000	50-65
101-2 Et üreten tarımsal işletmelere yatırım		
Bütçe Kalemi-1 (Kırmızı et)	20.000 - 1.000.000	50-65
Bütçe Kalemi-2 (Kanatlı eti)	15.000 - 500.000	50-65
103-1 Süt ve süt ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması		
Bütçe Kalemi-1 (Süt işleme tesisleri)	50.000 - 3.000.000	50
Bütçe Kalemi-2 (Süt toplayan üretici örgütleri)	25.000 - 1.000.000	50
103-2 Et ve et ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması		
Bütçe Kalemi-1 (Kırmızı et işleme ve pazarlama)	30.000 - 3.000.000	50

DESTEKLEME KONULARI-2

TEDBİR ADI	Desteğe Esas Harcama Limitleri (En Az-en Fazla) (Avro)	Destek Oranı (%)
Bütçe Kalemi-2 (Kanatlı eti işleme ve pazarlama)	30.000 - 3.000.000	50
103-3 Meyve ve sebzelerin işlenmesi ve pazarlanması	50.000 - 1.250.000	50
103-4 Su ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması	50.000 - 1.500.000	50
302-1 Çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi	5.000 - 250.000	50
302-2 Yerel ürünlerin ve mikro işletmelerin geliştirilmesi	10.000 - 400.000	50
302-3 Kırsal turizm	15.000 - 500.000	50
302-4 Kültür balıkçılığının geliştirilmesi	15.000 - 400.000	50

ANKARA İLİ İPARD PROJE BAŞVURU VE UYGULAMALARI-I
(31.12.2014)

ÇAGRI DÖNEMİ	9	10	11	12	TOPLAM
Sunulan Proje Sayısı (Adet)	96	85	335	165	681
Sunulan Proje Yatırım Tutarı (TL)	28.098.972	12.476.521	118.697.979	247.064.354	406.337.826
Desteklenen Proje Sayısı (Adet)	27	52	184	127	390
Toplam Ödenecek Destek Tutarı (TL)	19.573.876,3	8.835.363,9	72.406.171,1	107.718.303,6	208.533.715,1
Ödenen Hibe Tutarı (TL)	18.926.327,6	8.825.929,3	58.776.114,1	64.913.448,7	151.441.819,6

ANKARA İLİ İPARD PROJE BAŞVURU VE UYGULAMALARI-I
(31.12.2014)

TEDBİRLER	ÇAGRI DÖNEMİ	9	10	11	12	TOPLAM
101	SÜT VE ET ÜRETEEN TARIMSAL İŞLETMELERE YATIRIM (Adet)	15	7	61	107	190
103	SÜT ÜRÜNLERİ VE ET ÜRÜNLERİNİN İŞLENMESİ VE PAZARLANMASI YATIRIMI (Adet)	1	0	3	2	6
302	ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE ÇEŞİTLENDİRİLMESİ YATIRIMI (Adet)	11	45	119	19	194
TOPLAM (Adet)		27	52	184	127	390

3)-TARIMSAL KREDİLER

UYGULAYICI KURUM: ZİRAAT BANKASI, TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ-1

2015 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI				
KREDİ KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti(TL)	
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi		
HAYVANSAL ÜRETİM KONULARI				
Damızlık süt sığırı yetiştiriciliği	750.000 TL'ye kadar	100	50	12.500.000
	750.001-5.000.000 TL	75	50	
	5.000.001-12.500.000 TL	50	25	
Yaygın hayvansal üretim	200.000 TL'ye kadar	75	50	500.000
	200.001-500.000 TL	50	25	
Damızlık	Etçi ve kombine sığırı yetiştiriciliği	100	75	7.500.000
	Damızlık Düve yetiştiriciliği	100	75	7.500.000
Büyükbaş Hayvan	Yetiştiriciliği	50	25	3.000.000
	Besiciliği	50	50	5.000.000
Küçükbaş Hayvan	Yetiştiriciliği	100	75	5.000.000
	Besiciliği	100	50	1.500.000
Arıcılık		50	50	1.500.000
Kanatlı sektörü		50	25	3.000.000
Kanatlı sektörü damızlık yetiştiriciliği		100	100	7.500.000
Hindi Besiciliği		50	75	1.000.000
Su Ürünleri	Su ürünleri yetiştiriciliği	100	50	5.000.000
	Su ürünleri avcılığı	50	50	2.000.000

UYGULAYICI KURUM: ZİRAAT BANKASI, TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ-2

2015 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI				
KREDİ KONULARI		İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
		Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi	
BİTKİSEL ÜRETİM KONULARI				
Kontrollü örtüaltı tarımı	750.000 TL'ye kadar	75	50	10.000.000
	750.001 -5.000.000 TL	50	25	
	5.000.001 -10.000.000 TL	25	25	
Yaygın bitkisel üretim	50.000 TL'ye kadar	50	50	500.000
	50.001 - 500.000 TL	25	25	
Çok yıllık yem bitkisi üretimi		100	75	2.500.000
Yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan üretimi		100	100	10.000.000
Yurt içi sertifikalı tohum, fide kullanımı		50	50	1.000.000
Yurt içi sertifikalı fidan kullanımı		50	50	5.000.000
Süs bitkisi üretimi		50	50	2.500.000
Stratejik bitkisel üretim		50	50	2.000.000

UYGULAYICI KURUM: ZİRAAT BANKASI, TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ-3

2015 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI			
KREDİ KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi	
MUHTELİF KONULAR			
İyi tarım/Organik Tarım Uygulamaları	50	50	5.000.000
Tarımsal mekanizasyon	50	50	1.500.000
Modern basınçlı sulama	100	75	1.500.000
Arazi alımı	25	25	500.000
Lisansli Depoculuk Yatırımları	50	25	5.000.000
TARIMSAL AMAÇLI KOOPERATİFLERİN ÜRETİM KONULARI			
Damızlık Süt Sığırı Yetiştiriciliği	100	50	7.500.000
Büyükbaş Hayvan Besiciliği	75	50	5.000.000
Küçükbaş Hayvan Besiciliği	100	50	5.000.000
Kontrollü Örtü Altı Tarımı	75	50	7.500.000
Su Ürünleri Avcılığı	50	50	3.000.000
Tarımsal Ürünler İşleme, Paketleme, Depolama Tesisi	75	50	5.000.000

4)-YATIRIM TEŞVİKLERİ

UYGULAYICI KURUM: EKONOMİ BAKANLIĞI

(Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü)

Yeni Teşvik Sistemi Dört Farklı Uygulamadan Oluşmaktadır:

- **Genel Teşvik Uygulamaları**
- **Bölgesel Teşvik Uygulamaları**
- **Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki**
- **Stratejik Yatırımların Teşviki**

Tarımsal Yatırımlar; ilk iki teşvik uygulaması kapsamında desteklenmektedir..

GENEL TEŞVİK SİSTEMİ

- ❖ Bölge ayrımı yapılmaksızın, belirlenen asgari sabit yatırım tutarı şartı ile diğer Tebliğ şartlarını sağlayan yatırımlar için, Genel Teşvik Sistemi kapsamında;
 - ✓ Gümrük Vergisi Muafiyeti
 - ✓ KDV İstisnası desteğinden faydalanılabilir.
- ❖ Ayrıca, Bölgesel Teşvik Sistemi kapsamında teşvik belgesi düzenlenebilecek olan yatırımlar için talep edilmesi halinde Genel Teşvik Uygulamaları çerçevesinde belge düzenlenebilir.
- ❖ **Genel teşvik sistemi kapsamında teşvik edilemeyecek yatırımlar:**
 - Un, irmik (makarna imalatı ile entegre irmik yatırımları ve mısır irmiği yatırımları hariç), yem (balık unu, balık yağı, balık yemi ve entegre hayvancılık üretimi içindeki yem üretimi hariç), nişasta ve nişasta bazlı şeker.
 - Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek).
 - Küp şeker.
 - 5 dekarin altındaki seracılık yatırımları.
 - Bitkisel üretim (5 dekar ve üstü seracılık yatırımları, kültür mantarı yetiştiriciliği ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği hariç).
 - Bölgesel uygulamalar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları.
 - 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları.
- ❖ **Teşviki belirli şartlara bağlı yatırım konuları:**
 - Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
 - Et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş,
 - Damızlık büyükbaş entegre hayvan yetiştiriciliğinde (et/süt yönlü) asgari 150 büyükbaş/dönem,
 - Kanatlı entegre yatırımlarında 100.000 adet/dönem,
 - Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dahil) 1.000 küçükbaş dönem şartı aranır.

Bölgesel Teşvikler Kapsamında Desteklenen Tarımsal Sektörler

BÖLGESEL TEŞVİKLERDEN YARARLANACAK SEKTÖRLER	ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VEYA KAPASİTELERİ
Entegre hayvancılık yatırımları (entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil)*	1 Milyon TL
Gıda ürünleri ve içecek imalatı**	2 Milyon TL
Su ürünleri yetiştiriciliği (Balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	1 Milyon TL
Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare
Lisanslı depoculuk	2 Milyon TL
Seracılık	40 Dekar

5)-KALKINMA AJANSLARI TARAFINDAN YAPILAN DESTEKLER

UYGULAYICI KURUM: **ANKARA KALKINMA AJANSI**

Kalkınma Ajansları, Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulunun kararlaştırdığı ve Kalkınma Bakanlığının onayladığı Çalışma Programı ve Bütçe doğrultusunda hazırlanan ve finanse edilen Mali Destek Programları kapsamında tarım sektörüne de destek sunabilmektedirler.

Bu programlar kapsamında, destek için öncelikli alanlar, örnek proje konuları ve başvuru koşulları Ajansların web-sitelerinde ilan edilmekte ve Başvuru rehberlerinde ayrıntılı bilgiler yer almaktadır.

Kalkınma Ajansları, detayları yıllık çalışma programında ve başvuru rehberinde açıkça belirtilmek kaydıyla;

- Yerel idarelere,
- Üniversitelere,
- Kamu kurum ve kuruluşlarına,
- Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarına,
- Sivil toplum kuruluşlarına,
- Kâr amacı güden işletmelere,
- Kooperatif ve birliklere,
- Gerçek ve tüzel kişilere, proje veya faaliyetleri için “Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet destekleme Yönetmeliği’nde belirtilen usul ve esaslar dâhilinde **“MALİ ve TEKNİK DESTEKLER”** olmak üzere iki konuda destek sağlanmaktadır.

1-MALİ DESTEKLER

Ankara Kalkınma Ajansı, yıllık çalışma programında ve ilgili başvuru rehberinde açıkça belirtilmek kaydıyla; özel işletmelerin, sivil toplum kuruluşlarının, kamu kurum ve kuruluşlarının, üniversitelerin, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının, yerel yönetimlerin ve bunların birliklerinin, kooperatiflerin ve bunların birlikleri ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin projelerine mali destek sağlayabilir.

Mali Destekler

1.Faiz Desteği 2. Faizsiz Kredi Desteği, 3. Doğrudan Finansman Desteği, olarak üçe ayrılır.

2-TEKNİK DESTEKLER

Ankara Kalkınma Ajansı tarafından sağlanacak teknik desteklerden sadece;

Yerel yönetimler ve mahalli idare birlikleri, Üniversiteler, meslek okulları, araştırma enstitüleri,Diğer kamu kurum ve kuruluşları,

Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, Sivil toplum kuruluşları, yararlanabilir.

Teknik destek, eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici faaliyetler şeklinde sağlanabilir.

Teknik destek kapsamında yararlanıcı kuruluşa herhangi bir doğrudan mali destek verilmez. Destek faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için gerekli çalışma materyalleri ile eğitim, çalıştay vb. çalışmaların organizasyonuna ait harcamalar ve gereklilikler yararlanıcı veya ortağı tarafından sağlanır. Ajans bu destekleri mevcut bütçe ve personel imkanları çerçevesinde temelde kendi personeli eliyle sağlar. Aynı yararlanıcıya bir yılda toplam iki haftadan fazla süreyle geçici uzman personel görevlendirilemez.

6)-TÜBİTAK TARAFINDAN YAPILAN DESTEK PROGRAMLARI

Endüstriyel araştırma ve teknoloji geliştirmeyi ve yenilikçiliği geliştirmek, özendirme, izlemek ve üniversite-sanayi ilişkilerini gerçekleştirmek TÜBİTAK'ın ana hedeflerindedir. Bu hedef doğrultusunda Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB), Ülkemizde yerleşik tüm kuruluşların araştırma ve teknoloji geliştirme faaliyetlerini destekleyerek çağımızın en önemli ekonomik gelişme kaynağı olan teknolojinin toplumsal faydaya dönüşmesi sürecine katkıda bulunur.

- 1501 - TÜBİTAK SANAYİ AR-GE PROJELERİ DESTEKLEME PROGRAMI
 - 1503 - PROJE PAZARLARI DESTEKLEME PROGRAMI
 - 1505 - TÜBİTAK KOBİ YARARINA TEKNOLOJİ TRANSFERİ DESTEK PROGRAMI
 - 1507 - TÜBİTAK KOBİ AR-GE BAŞLANGIÇ DESTEK PROGRAMI
 - 1509 - TÜBİTAK ULUSLARARASI SANAYİ AR-GE PROJELERİ DESTEKLEME PROGRAMI
-

7)- KOSGEB TARAFINDAN YAPILAN DESTEKLER

Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ) “ikiyüzelli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu yirmibeş milyon Türk Lirasını aşmayan ekonomik birimler olarak tanımlanmışlardır.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)’nin destekleri aşağıda gösterilmektedir.

- ⇒ Kredi Faiz Desteği
 - ⇒ KOBİ Proje Destek Programı
 - ⇒ Tematik Proje Destek Programı
 - ⇒ İşbirliği Güçbirliği Destek Programı
 - ⇒ AR-GE, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı
 - ⇒ Genel Destek Programı
 - ⇒ Girişimcilik Destek Programı
 - ⇒ Gelişen İşletmeler Piyasası Kobi Destek Programı
-

YATIRIM VE TEŞVİK SAĞLAYAN KURUMLARIN İLETİŞİM BİLGİLERİ

❖ GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI – TARIMSAL YATIRIMCI DANIŞMA OFISI (TARYAT)

Adres: Eskişehir Yolu 9. Km Yeni Bina 14.Kat
Lodumlu / ANKARA
Tel: 0 (312) 258 84 52 0 (312) 258 84 09
Faks: 0 (312) 258 85 16
Web: www.taryat.gov.tr
E-posta: taryat@tarim.gov.tr

❖ EKONOMİ BAKANLIĞI- TEŞVİK UYGULAMA VE YABANCI SERMAYE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adres: İnönü Bulvarı No:36 06510 Emek /
ANKARA
Tel: 0 (312) 444 63 63
Web: www.ekonomi.gov.tr
E-posta: tesvik@ekonomi.gov.tr

❖ GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI – ANKARA İL MÜDÜRLÜĞÜ

Adres: İvedik Metro su yanı
PK 65- 06720 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 (312) 344 59 50
Faks: 0 (312) 315 60 07 -3155258
Web : www.ankaratarim.gov.tr
E-posta: imi@tarimnet.gov.tr

❖ KOSGEB

Adres: Harman Mah. Abdülhak Hamit Cad.
No:66Altmisevler / MAMAK / ANK
Tel: 0 312 595 28 00 (pbx)
Faks: 0 312 368 07 15
Web: www.kosgeb.gov.tr

❖ TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU –ANKARA İL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

Adres: Hilal Mahallesi, Rabindranath Tagore
Caddesi (4. Cadde) No:66 Yıldız Çankaya
Tel:0312 438 35 00
Faks:0312 438 48 80

❖ ANKARA VALİLİĞİ

Adres: T.C. Ankara Valiliği Ulus / ANKARA
Tel: 0 312 306 66 66
Faks: 0 312 306 66 70
Web : www.ankara.gov.tr
E-posta: bilgi@ankara.gov.tr

❖ ANKARA KALKINMA AJANSI (ANKA)

Adres: Öveçler 1322. Cad.(Eski 6. Cad) No:
1106460 Çankaya/ANKARA
Tel: 0 312 310 03 00
Faks: 0 (362) 431 24 09
Web: www.ankaraka.org.tr
E-posta : info@ankaraka.org.tr

❖ TÜBİTAK BAŞKANLIĞI

Adres :Tunus Caddesi No:80 06100
Kavaklıdere Ankara
Tel: 0 312 468 5300
Faks: : 0 312 468 5300
Web: www.tubitak.gov.tr/t
E-posta : teydeb@tubitak.gov.tr

İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ ***(TARIMSAL YATIRIMCI DANIŞMA BİRİMİ)***

<http://ankara.tarim.gov.tr/>
